

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14

ZUID-HOLLAND

Duurzaam, Groen, Open en Sociaal

Programma GroenLinks

PS2019

15 **COLOFON**

16

17 De programmacommissie bestaat uit Isabelle van Woerkom (voorzitter), Kees Eijkelenkamp,
18 Sam Lansink, Stein Smit, Martijntje Smits, Walter Dresscher, Job Harink, Theo van den Bosch,
19 David Westsson & Lisa Sipma (secretaris). Redactie: Frank Hilbrands.

20

21 De commissie kreeg input van talloze Zuid-Hollanders. We zijn hen allen zeer erkentelijk voor
22 de tijd die ze namen om hun deskundigheid met ons te delen tijdens onze
23 (werkgroep)bijeenkomsten, gesprekken of via schriftelijke inbreng. Daarnaast ook onze dank
24 voor de betrokkenheid en behulpzaamheid van de fractie van GroenLinks Zuid-Holland.

25

26 In opdracht en onder eindverantwoordelijkheid van het bestuur van GroenLinks Zuid-
27 Holland.

28	INHOUD	
29		
30	COLOFON	2
31	INHOUD	3
32	INLEIDING	4
33	DUURZAAM ZUID HOLLAND	5
34	GROEN ZUID-HOLLAND	6
35	OPEN EN SOCIAAL ZUID-HOLLAND	7
36	1. ZUID-HOLLAND DUURZAAM	8
37	1.1. DUURZAAM HIER EN NU	8
38	1.2. MINDER GEBRUIKEN, MEER DUURZAAM OPWEKKEN	9
39	1.3. NATUURLIJK CIRCULAIRE ECONOMIE	9
40	2. ZUID-HOLLAND GROEN	11
41	2.1. GROEN BLIJFT GROEN	11
42	2.2. ECOLOGISCH VERANTWOORDE LANDBOUW	12
43	2.3. RUIMTE VOOR WONEN	13
44	2.4. GEZONDE LUCHT EN SCHOON WATER	14
45	2.5. FIETSSNELWEGEN	15
46	2.6. OPENBAAR VERVOER	15
47	2.7. WEGVERVOER	16
48	2.8. ROTTERDAM-THE HAGUE AIRPORT	16
49	3. OPEN EN SOCIAAL ZUID-HOLLAND	18
50	3.1. BETER BESTUUR	18
51	3.2. KUNST EN CULTUUR	19
52	3.3. PROVINCIE, GEMEENTEN EN BURGERS	19
53	3.4. WATERSCHAPPEN	20
54	3.5. ZUID-HOLLAND GEEFT HET GOEDE VOORBEELD	20
55		
56		
57		

58
59

60 **INLEIDING**

61

62 Zuid-Hollanders zijn zo divers als de provincie zelf. Van het eiland Tiengemeten, het
63 grootste natuurontwikkelingsproject van Nederland tot de havens van Rotterdam, de
64 grootste van Europa. Het is allemaal Zuid-Holland. Een provincie waar voor iedereen
65 wat te doen is, die met recht de motor van Nederland wordt genoemd.

66

67 Die motor kan wel wat onderhoud gebruiken. Zuid-Holland heeft een inhaalslag te
68 maken. De oude economie is nog steeds vervuilend maar levert steeds minder op. De
69 omslag naar een nieuwe duurzame economie helpt niet alleen om de provincie
70 gezonder te maken maar zorgt ook voor nieuwe banen. Goed werk, op alle
71 opleidingsniveaus. Dat is nodig want in de oude economie is steeds minder werk.

72

73 Zuid-Hollanders willen graag wat van hun leven maken, kansen krijgen en die grijpen.
74 Mee doen in plaats van aan de kant staan. GroenLinks weet dat dat kan. Het gebrek
75 aan goede en betaalbare woonruimte lossen we op binnen de bestaande dorpen en
76 steden. Klaar voor een duurzame toekomst.

77

78 Er is veel te doen. Te lang is er te veel ruimte gegeven aan asfalt, bio-industrie en
79 fossiele bedrijvigheid. Dit is ten koste gegaan van de natuur en onze gezondheid en
80 daarmee ten koste van ons geluk. Het ov-netwerk wordt kleiner, de files langer. Het
81 weinige groen in de provincie staat onder druk. En te veel mensen krijgen geen
82 eerlijke kansen om zich te ontwikkelen en te ontplooien.

83

84 Dat is niet nodig. Er zijn oplossingen en alternatieven. Daar kan de provincie mee aan
85 de slag. GroenLinks wil dat Zuid-Holland een gezonde en groene provincie is met
86 gelijke kansen voor iedereen. Waar we werken aan een duurzame toekomst en
87 ruimte geven aan de natuur. Waar we de diversiteit van onze provincie vieren en alle
88 bewoners de kansen geven om hun leven naar eigen behoefte in te richten. Van
89 kosmopolitische stadsbewoner tot gewortelde eilander. Van schoonmaker tot
90 directeur. Een provincie die koploper is in duurzame innovatie omdat we daar
91 uiteindelijk allemaal beter van worden.

92

93 Daarom doet GroenLinks Zuid-Holland drie beloften:

94

95

96

97

98

99

100

101

102

**DUURZAAM
GROEN
OPEN EN SOCIAAL**

103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145

DUURZAAM ZUID HOLLAND

Zuid-Holland biedt mensen volop mogelijkheden en kansen. Met de grootste haven van Europa en de bedrijvigheid die daarbij hoort, met uitgestrekte tuinbouwgebieden en toeristische trekpleisters kan Zuid-Holland met recht de economische motor van Nederland genoemd worden. Drie universiteiten en een flink aantal hogescholen en gespecialiseerde mbo-opleidingen helpen die motor toekomstbestendig te maken.

Tegelijkertijd heeft Zuid Holland ook de meest verontreinigde lucht, bodem- en oppervlaktewater en de meest vervuilende en gevaarlijke bedrijven. Dat moet anders. GroenLinks zet in op een verandering naar een betere leefomgeving en een duurzame economie.

Andere economische activiteiten zijn zeer welkom in Zuid-Holland. Daarbij is essentieel dat nieuwe bedrijven schoon en CO2-neutraal produceren, dat er werkgelegenheid komt voor groepen die momenteel moeilijk een plaats vinden op de arbeidsmarkt en dat verkeersproblemen niet nog groter worden.

GroenLinks wil dat de provincie Zuid-Holland de aanjager wordt van duurzame ontwikkeling. De eerste stappen zijn gezet door het ondertekenen van het Grondstoffenakkoord (100% circulaire economie in 2050). Om dat te bereiken zet GroenLinks in op een circulaire economie. In 2050 en het liefst nog eerder. Dit betekent dat we inzetten op producten die lang mee gaan, die worden hergebruikt en worden gerecycled. Zo ontstaat een (vrijwel) afvalloze economie.

Een groot deel van ons klimaatprobleem wordt veroorzaakt door industrie en transport. Havens en industrie in de Rijnmond, die nu nog grotendeels leunen op fossiele brandstoffen, moeten daarom snel worden omgevormd naar een centrum van opwerking en hergebruik van reststoffen tot nieuwe grondstoffen en duurzame energie. Zuid-Holland als hét Europese centrum van de circulaire economie, waar grondstoffen en producten worden gedeeld en hergebruikt.

Zuid-Holland wordt een klimaatneutrale provincie. We stoppen met kolen, olie en gas, en gaan veel meer duurzame energie opwekken. De provincie Zuid-Holland wordt een facilitator in de omslag naar duurzame energieopwekking en ondersteunt gemeenten bij het bereiken van lokale doelstellingen.

Om deze duurzame toekomst te bereiken moet er wel wat veranderen. Een duurzaam Zuid-Holland vraagt om actie van ondernemers, van inwoners én van de provincie.

146
147

148 **GROEN ZUID-HOLLAND**

149

150 Ruimte is in Zuid-Holland een schaars goed. De provincie heeft veel te zeggen over de
151 inrichting van ruimte en natuur. Dat biedt de kans om de provincie structureel zó in te richten
152 dat groen en natuur voorrang krijgen en dat steden compact blijven.

153

154 GroenLinks wil dat economische groei niet ten koste gaat van mens en natuur. Groen is
155 schaars in Zuid-Holland en verdient bescherming. Meer asfalt lost de mobiliteitsproblemen
156 niet op, maar zorgt voor meer onveiligheid, meer vervuiling en nog minder ruimte voor
157 natuur.

158

159 GroenLinks vindt dat Zuid-Holland gezond en schoon moet zijn. Alle inwoners hebben recht
160 op een gezonde leefomgeving. We hebben last van een remmende voorsprong. De structuur
161 van de provincie is goeddeels verouderd; gericht op de auto in plaats van de mens. Daarom
162 is het nu zaak om te kiezen voor mobiliteit die mens en omgeving minder belast. Er zijn
163 oplossingen; de provincie moet daar het voortouw in nemen.

164

165 De milieukwaliteit in Zuid-Holland is onder de maat. Dat heeft ernstige gevolgen voor de
166 gezondheid van alle inwoners. GroenLinks vindt dat gezondheid voorop moet staan. Dat
167 betekent dat de normen, voor luchtkwaliteit, geluid, waterkwaliteit of veiligheid, niet het einde
168 van de discussie zijn, maar het begin. Regelmatige inspectie van risicobedrijven helpt de
169 milieukwaliteit en de veiligheid verbeteren.

170

171 We weten wat er moet gebeuren, we kennen de oplossingen. Nu komt het aan op keuzes en
172 initiatief. Daar werkt GroenLinks aan.

173

174
175

176 **OPEN EN SOCIAAL ZUID-HOLLAND**

177

178 GroenLinks staat voor een open, ontspannen en bruisende provincie. Zuid-Holland is er voor
179 alle inwoners. De kracht van de samenleving is de diversiteit en de ruimte voor eigen
180 beleving. In religieus en cultureel perspectief. Op die kracht wil GroenLinks verder bouwen.
181 Kunst en cultuur weerspiegelen die diversiteit en hebben een grote waarde voor onze
182 maatschappij. Ze vormen de creatieve tegenhanger van het efficiency-denken en de
183 verruwing van het maatschappelijk debat.

184

185 In onze provincie kan iedereen zijn wie hij of zij is en vieren we de diversiteit. Niet iedereen
186 lukt het even goed mee te komen. De overheid houdt niet altijd rekening met de situatie van
187 mensen en hun fysieke, verbale, mentale en financiële (on)mogelijkheden. De overheid is
188 voor veel mensen ingewikkeld. GroenLinks zorgt voor toegankelijkheid en bereikbaarheid
189 van medewerkers, informatie en dienstverlening voor alle Zuid-Hollanders.

190

191 Verschillen in cultuur, achtergrond of geloof, opleiding en fysieke mogelijkheden zijn voor
192 GroenLinks geen probleem, maar een drijvende kracht voor ontwikkelingen. Met al onze
193 verschillen maken we Zuid-Holland. We delen democratie en rechtsstaat. Democratie is
194 meer dan elke vier jaar een kruisje op een stembiljet. GroenLinks streeft naar actieve
195 participatie van burgers bij het bepalen van de koers van de provincie.

196

197 GroenLinks maakt zich sterk voor het beschermen van privacy. Binnen de provincie worden
198 daar heldere afspraken over gemaakt. De provincie maakt transparant wat zij registreert en
199 waarom dat gebeurt. Bewoners en bedrijven zijn daarvan op de hoogte.

200

201 Ten slotte wil GroenLinks dat de provincie Zuid-Holland het goede voorbeeld geeft. Dat bij
202 aanbestedingen van de provincie niet alleen wordt gekeken naar de prijs, maar ook naar
203 duurzaamheid en diversiteit. Zo draagt het werk van de provincie direct bij aan een
204 duurzaam, groen en eerlijk Zuid-Holland.

205
206

207 **1. ZUID-HOLLAND DUURZAAM**

208
209
210

1.1. DUURZAAM HIER EN NU

211 Wij zien het klimaatakkoord van Parijs als een stap in de goede richting maar willen,
212 gesteund door wetenschappelijk onderzoek, die doelen scherper stellen en eerder
213 bereiken. Klimaatverandering heeft vernietigende gevolgen door meer regen, wind en
214 hittegolven. Zuid-Holland, de delta van grote rivieren en grotendeels onder de
215 zeespiegel, kan zich niet permitteren de opwarming van de aarde af te wachten.

216

217 GroenLinks staat als geen ander achter maatregelen die klimaatverandering
218 tegengaan. Daar dient ook iedere burger en ieder bedrijf aan bij te dragen. Des te
219 belangrijker is het daarom dat de prijs voor al die inspanningen zo eerlijk mogelijk
220 verdeeld wordt. Nu dragen de laagste inkomens de hoogste lasten. De zware
221 industrie betaalt het minst, terwijl mkb'ers, eenmansbedrijven en burgers de hoogste
222 rekening krijgen. Andersom gaat 80% van de klimaatsubsidies naar bedrijven,
223 waarvan het grootste deel terechtkomt bij de energiesector en de land- en tuinbouw.
224 Consumenten betalen 25 keer meer energiebelasting dan grootverbruikers.

225

226 GroenLinks wil dat de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen. Dat is niet
227 alleen eerlijker maar schept ook ruimte voor allerlei innovatieve oplossingen; een
228 terrein waar onze provincie juist sterk in is. Ideeën ontwikkelen en opschalen, in de
229 industrie, de tuinbouw maar ook in woonwijken, maakt een snelle, soepele
230 energietransitie realiteit.

231

232

PROGRAMMAPUNTEN

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

- Het ambitieniveau op het terrein van duurzaamheid moet drastisch omhoog. In 2030 zorgt de provincie voor minstens 55% CO2-reductie. De provincie realiseert de bijdrage aan de CO2-reductie uit het klimaatakkoord zelf en wentelt de verantwoordelijkheid niet af op andere provincies;
- De provincie streeft ernaar dat Zuid-Holland in 2030 energieneutraal is;
- De provinciale organisatie opereert in 2022 volledig CO2-neutraal en in 2030 volledig op duurzame energie;
- De provincie stimuleert samenwerking tussen corporaties, ondernemers, huurders en huiseigenaren om klimaatneutraal te bouwen en de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Doordat woningverwarming hierdoor nauwelijks meer nodig is, besparen bewoners (en maatschappij) dubbele aansluitkosten en verwarmingskosten, waardoor de energie-armoede wordt bestreden.

248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302

1.2. MINDER GEBRUIKEN, MEER DUURZAAM OPWEKKEN

Verduurzaming begint met minder energie gebruiken. De provincie kan daarin een belangrijke rol spelen door initiatieven te verknopen en burgers en bedrijven op weg te helpen met het besparen van energie. Juist het stimuleren van initiatieven en innovaties is een kerntaak van de provincie.

In Zuid-Holland wordt op allerlei plaatsen gas gewonnen. De provincie sprak zich in 2018 uit voor die gaswinning. GroenLinks vindt dat onaanvaardbaar met in het achterhoofd het drama in het Groningse gaswinningsgebied. Ontkennen van veiligheidsrisico's voor de inwoners van de provincie en de risico's voor het klimaat heeft geen zin.

De toekomst is het opwekken van duurzame energie. Daarbij benutten we alle mogelijkheden van het opwekken van schone energie ten volle, zoals wind, zon, water, getijden, waterkracht, geothermie, riothermie en warmte-koudeopslag. De provincie ziet toe op een goede ruimtelijke inpassing van deze projecten. Projecten waarvoor een breed draagvlak bestaat en waarin burgers kunnen participeren, krijgen voorrang boven andere projecten.

Momenteel loopt de provincie achter op de eigen doelstellingen. In 2020 wil Zuid-Holland 9 procent hernieuwbare energie opwekken. In 2018 blijven we hangen op 4,5 procent. Tijd om aan het werk te gaan met concrete programma's voor bewoners, bedrijven en overheid.

PROGRAMMAPUNTEN

- De provincie stimuleert innovaties voor energiebesparing en duurzame energieopwekking;
- De provincie gaat op zoek naar nieuwe windmolenlocaties om de doelstellingen uit het Energieakkoord te halen;
- De provincie werkt met eigenaren van grond (waaronder boeren) aan de plaatsing van kleine windmolens;
- De provincie neemt als uitgangspunt om braakliggende terreinen in te zetten voor de opwekking van zonne-energie;
- Alle wettelijk mogelijke middelen worden ingezet om de bouw van kolen-, gas-, en kerncentrales tegen te gaan.

1.3. NATUURLIJK CIRCULAIRE ECONOMIE

Zuid-Holland is decennialang koploper geweest in de oude economie, de economie van de aarde uitputten en vervuilen. Nu voor iedereen duidelijk is dat we daar niet verder mee komen, wordt het tijd voor een nieuwe aanpak. Een aanpak waarbij afval de basis is voor nieuwe grondstoffen en hergebruik de norm is. In een lineaire economie worden grondstoffen gewonnen om er vervolgens producten van te maken, die na gebruik als afval worden verbrand of gestort. In een circulaire economie gaat het juist om het behoud van grondstoffen, de inzet van hernieuwbare grondstoffen, gesloten materiaalketens en waarde behoud van materialen en producten.

GroenLinks gaat uit van de ecologische, sociale en economische waardecreatie. Wij streven dus naar een systeem waarin producten zo goed mogelijk worden gebruikt, er zo min mogelijk afval ontstaat, zo min mogelijk grondstoffen en energie aan de natuur worden onttrokken voor productie en consumptie en een hoog welzijnsniveau wordt gerealiseerd.

303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334

PROGRAMMAPUNTEN

- De provincie stimuleert onderzoek naar en de inzet van materialen en het ontwerpen van producten die lang meegaan, kunnen worden hergebruikt en uiteindelijk worden gedemonteerd om weer als grondstoffen te dienen;
- De provincie zet in op meer bewustwording bij ondernemers en burgers en subsidieert circulaire en andere duurzame initiatieven;
- De provincie stimuleert de ontwikkeling van nieuwe ideeën door het faciliteren van kruisbestuiving van duurzame ondernemers met huidige bedrijven en onderzoekers;
- De provincie draagt er zorg voor dat het hergebruik van grondstoffen en materialen in 2030 minimaal is verdubbeld;
- De provincie maakt met bedrijven die aan het eind van de productlevenscyclus zitten en geen omslag naar de circulaire economie gaan maken, afspraken over versnelde uitfasering;
- De provincie maakt het voor innovatieve duurzame bedrijven makkelijker om zich te vestigen in de provincie. Bij vergunningverlening wordt de toepassing van duurzame innovaties ondersteund;
- De provincie verhoogt het toezicht op bedrijven en ziet toe op naleving van duurzaamheids- en milieueisen;
- De provincie neemt een actieve regierol op zich in het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van grondstoffen van verschillende bedrijven. Daartoe worden 'duurzaamheidsmakelaars' aangesteld die over de grenzen van bedrijven en gemeenten heen slimme deals organiseren tussen verschillende bedrijven;
- Diezelfde provinciale duurzaamheidsmakelaars maken afspraken met telers, producenten, afvalverwerkers en transporteurs over hergebruik van producten en materialen en opslag, transport en opwerking van rest- tot grondstoffen;
- De provincie investeert in meer kennis op het gebied van duurzaamheid;
- De provincie zorgt voor een zo groot mogelijke verspreiding binnen en buiten de provincie van duurzame innovaties en best practices.

335 **2. ZUID-HOLLAND GROEN**

336
337

338 GroenLinks wil dat er voor iedereen in Zuid-Holland ruimte, groen en mobiliteit is. Het
339 landschap staat in Zuid-Holland onder druk. GroenLinks kiest ervoor slimme
340 oplossingen voor woningbouw binnen bestaande dorpen en steden te zoeken. De
341 ecologische structuur van de provincie wordt versterkt.

342

343 Met de komst van de omgevingswet wordt de provincie in staat gesteld om
344 omgevingswaarden in de omgevingsverordening vast te leggen. Uitgangspunt is dat
345 de gemeente of een waterschap verantwoordelijk is voor een programma bij
346 dreigende overschrijding van de omgevingswaarde, ook als die waarde door rijk of de
347 provincie is vastgesteld. De provincie formuleert omgevingswaarden en ziet toe op
348 realisatie.

349

350 Een gezonde leefomgeving vergt op veel plaatsen in de provincie meer groen, een
351 betere luchtkwaliteit, minder lawaai en schoon water. De basis daarvoor is een goede
352 ecologische- en groenstructuur. De laatste jaren is te weinig gedaan om de
353 verschraving van het landschap tegen te gaan. GroenLinks zet zich in voor aanplant
354 van bomen overal waar dat redelijkerwijs kan en uitbreiding van natuurgebieden. Er
355 wordt geïnvesteerd in meer ecologische diversiteit. Planten en dieren krijgen de
356 ruimte. Elke vierkante meter groen telt.

357

358 Het is nodig op een andere manier naar vervoer te kijken. Meer ruimte en ook meer
359 geld voor de fiets. Aandacht voor schone vervoermiddelen die het gat tussen de fiets
360 en de auto dichten. Geen nieuw asfalt en geen uitbreiding van vliegvelden, maar een
361 goed systeem van lightrail, spoor en hogesnelheidslijnen.

362

363 Ook zorgen we dat de luchtkwaliteit in de provincie verbetert, net als de kwaliteit van
364 het water.

365

366

367 **2.1. GROEN BLIJFT GROEN**

368 Er komt geen verdere aantasting van de voormalige nationale landschappen als het
369 Groene Hart, de kuststrook, de Hoeksche Waard en de Bollenstreek. De groene
370 buffers tussen de steden, waar de mogelijkheden zijn voor wandelen, fietsen en
371 andere vormen van recreatie dragen bij aan het welzijn van de mensen in dorpen en
372 steden.

373

374 Herstel van de kwaliteit van het landschap vraagt ook om een verantwoorde manier
375 van landbouw met meer diversiteit, kleinschaligheid en met nadruk op de biologische
376 landbouw. De provincie stimuleert kansen voor het verbouwen van gezond,
377 milieuvriendelijk en lokaal voedsel. De provincie zet in op verduurzaming van de
378 glastuinbouw.

379

380 Ook als het gaat om het welzijn van dieren maken we keuzes: een keuze tegen
381 megastallen, tegen het gebruik van insecticiden en tegen de jacht.

382

383

384

385 **PROGRAMMAPUNTEN**

- 386 • In de provinciale omgevingswet staan de transitie naar duurzame energie en een
387 circulaire economie, het behoud en de verbetering van het groen en de
388 verbetering van de kansen van de inwoners van Zuid-Holland centraal;
- 389 • Het natuurbeleid van de provincie richt zich op behoud, herstel en ontwikkeling
390 van zo compleet mogelijke ecosystemen;
- 391 • Het natuurbeleid wordt gebied-gebonden. Wat goed is voor stedelijk gebied is niet
392 altijd goed voor het platteland. Groen voor de mensen in de stad is niet hetzelfde
393 als natuur buiten de stad;
- 394 • Het natuurnetwerk van de provincie wordt uitgebreid en sneller gerealiseerd.
395 Tussen natuurgebieden komen robuuste ecologische verbindingen. Aantasting
396 van bestaande natuur moet tot het uiterste voorkomen worden;
- 397 • Waar dat past, worden bomen geplant. Deze dragen bij aan de CO2-opname,
398 zorgen voor schaduw, houden water vast en verfraaien het aanzien van het
399 landschap;
- 400 • Karakteristieke landschappen verdienen een beschermde status. Dat heeft
401 betrekking op de kenmerkende inrichting én historische bebouwing;
- 402 • Bebouwing van strand- en duingebieden wordt aan banden gelegd;
- 403 • Er komt extra geld voor goed beheer van natuur én voor inrichting van nieuwe
404 natuur;
- 405 • Waar dijkversterkingen nodig zijn worden deze zo vormgegeven dat zij de
406 kwaliteit van landschap en natuur versterken. Daarbij houden we rekening met de
407 belangen van bewoners;
- 408 • De bermen van provinciale wegen worden beheerd op een manier die de
409 plantendiversiteit en insectenstand ten goede komt. De provincie gebruikt geen gif
410 in haar groenbeheer;
- 411
- 412

413 **2.2. ECOLOGISCH VERANTWOORDE LANDBOUW**

414 GroenLinks vindt dat het anders moet in de landbouw. Zuid-Holland moet een
415 voortrekker worden van een nieuwe landbouwpolitiek. Een landbouwpolitiek die beter
416 is voor mensen, dieren en milieu.

417

418 Een duurzame landbouw betekent voor GroenLinks een landbouw waar innovaties
419 worden bevorderd, megastallen worden verboden, er minder varkens en kippen
420 komen en chemische gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum worden
421 teruggebracht. Dieren in de veehouderij moeten een dierwaardig bestaan kunnen
422 hebben. De biologische landbouw is een goed voorbeeld hoe het anders kan.
423 GroenLinks vindt het van belang dat de hele landbouw duurzamer wordt.

424

425 Als het aan GroenLinks ligt moet kwaliteit dus boven kwantiteit staan. Boeren
426 verdienen ook een goede beloning voor hun diensten aan de samenleving, zoals
427 natuurbeheer.

428

429

430 **PROGRAMMAPUNTEN**

- 431 • In het natuurnetwerk en belangrijke weidevogelgebieden mag het bouwoppervlak
432 niet toenemen;
- 433 • De toepassing van landbouwgiften (met name glyfosaat of Roundup en
434 Neonicotinoïden) door particulieren en bedrijven wordt aangepakt door het strikt
435 handhaven van verboden in het belang van bijenstand en vogelpopulaties;
- 436 • Boeren krijgen de ruimte om hun activiteiten te verbreden of hun bedrijf te
437 vergroten zo lang het dierenwelzijn, het milieu en het landschap daarmee niet in
438 het geding zijn;

- 439 • De provincie ondersteunt de ontwikkeling van biologische landbouw, regionale
- 440 agrarische markten en stadslandbouw;
- 441 • Buiten de aangewezen kasgebieden dienen ongebruikte kassen gesloopt te
- 442 worden door de eigenaar van de grond;
- 443 • Kosten van zoetwatervoorziening ten behoeve van economische sectoren worden
- 444 aan die sectoren doorbelast en in de kostprijs van de productie verrekend;
- 445 • Thermisch verontreiniging wordt beperkt of geprijsd;
- 446 • In veenweidegebieden moet verdere bodemdaling worden tegengegaan door het
- 447 grondwaterpeil niet te verlagen. Dit leidt tot een ander gebruik van de grond;
- 448 • Onderzoek naar kansen voor een aangepaste agrarische bedrijfsvoering past in
- 449 deze aanpak;
- 450 • De capaciteit om natuur- en milieuregels te handhaven door provincie en
- 451 omgevingsdienst wordt uitgebreid.
- 452
- 453

2.3. RUIMTE VOOR WONEN

454 In Zuid-Holland is gebrek aan goede betaalbare woonruimte. Huren zijn hoog, sociale
 455 woningbouw onbereikbaar en voor starters is een huis kopen steeds lastiger. Bouwen
 456 is daarom een belangrijke opgave. De provincie schept voor die opgave de kaders
 457 door de verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ordening. Dat biedt kansen om te
 458 bouwen zonder het omliggend groen aan te tasten. En om toekomst bestendig te
 459 bouwen, duurzaam en zoveel mogelijk klimaatneutraal. GroenLinks wil dat de
 460 provincie haar verantwoordelijkheid neemt en heldere kaders stelt en afdwingt.

PROGRAMMAPUNTEN

- 464 • Het binnenstedelijk gebied wordt verder verdicht om aantasting van omliggend
- 465 groen te voorkomen;
- 466 • Er wordt ruimte gecreëerd in binnenstedelijk gebied voor de bouw van grote
- 467 aantallen extra woningen, in het bijzonder voor het lagere en middensegment;
- 468 • Iedereen in Zuid-Holland heeft de vrijheid om zich te vestigen waar hij wil. Er vindt
- 469 geen discriminatie plaats op basis van Rotterdamwet of andere ongrondwettelijke
- 470 maatregelen;
- 471 • De provincie stuurt de woningproductie op aantallen, soort woningen en
- 472 toegestane locatie;
- 473 • Nieuwe ruimte voor bedrijven wordt hoofdzakelijk gecreëerd door het aanpakken
- 474 en herstructureren van leegstaande bedrijventerreinen;
- 475 • In nieuwe woonwijken komt geen aardgas aansluiting. Bestaande woningen gaan
- 476 versneld van het gas af;
- 477 • Nieuwbouw van kantoren is alleen mogelijk in de grote kantorenconcentraties in
- 478 de nabijheid van stations;
- 479 • GroenLinks kiest voor duurzaam bouwen gericht op besparen op en hergebruik
- 480 van energie, warmte en materialen;
- 481 • We verduurzamen ook de sociale woningbouw met als uitgangspunt dat de
- 482 zwaarste lasten door de sterkste schouders gedragen worden.
- 483 • Nieuwe woningen worden ten minste energieneutraal gebouwd.
- 484 • Het Groen Hart, Biesbosch, duinlandschap en zoete getijden natuur mogen niet
- 485 verder worden aangetast. Dat vergt strakke kaders van de provincie.
- 486 • We bouwen niet op de eerste duinpan en realiseren een beschermde ring om het
- 487 duingebied.
- 488 • We bouwen geen vakantiewoningen aan de kust; de kust is van iedereen.
- 489
- 490
- 491

492 **2.4. GEZONDE LUCHT EN SCHOON WATER**

493 Jaarlijks overlijden 12.000 Nederlanders aan de gevolgen van luchtvervuiling.
494 Strengere Europese normen zorgen voor verbetering, maar Zuid-Holland blijft achter.
495 Ook op het gebied van schoon water gaat het mis. Zuid-Holland voldoet, na vijftien
496 jaar, nog steeds niet aan de Kaderrichtlijn Water. Dit komt onder andere door
497 industriële lozingen, het gebruik van landbouwgif en overbemesting.

498
499 De aanpassing van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit biedt
500 kansen, maar de landelijke politiek maakt weinig haast met het invoeren van
501 strengere normen. De luchtkwaliteit in de provincie Zuid-Holland moet op alle plekken
502 voldoen aan de normen van de WHO. De provincie dient daarom die normen als
503 omgevingswaarden op te nemen in de omgevingsverordening. De provincie stelt zo
504 snel mogelijk controleerbare doelen op voor de luchtkwaliteit (bijvoorbeeld in 2020
505 voldoen aan EU-normen).

506
507 GroenLinks wil dat luchtkwaliteit onderdeel wordt van alle beleidsplannen voor
508 verkeer en vervoer. Daarnaast is snelle actie nodig zoals harmonisering van
509 milieuzones in de binnensteden en het beperken of verbieden van houtstook. Het
510 verbeteren van de kwaliteit van luchtwassers in de intensieve veehouderij en andere
511 sectoren kan op korte termijn bijdragen aan een betere luchtkwaliteit in Zuid-Holland
512 net als het aanscherpen van de emissie-eisen voor de industrie.

513
514

515 **PROGRAMMAPUNTEN**

- 516 • De komende periode doet de provincie in samenwerking met het Rijk verder
- 517 onderzoek naar gevolgen van het gebruik van gevaarlijke stoffen, die al dan niet
- 518 zijn geclassificeerd als (potentieel) Zeer Zorgwekkende Stoffen zoals GenX;
- 519 • De provincie moet in 2025 voldoen aan de WHO-normen voor luchtkwaliteit. Deze
- 520 normen legt de provincie vast in de omgevingsverordening;
- 521 • De provincie opent in samenwerking met de milieudiensten een online
- 522 informatiepunt over de stand van zaken omtrent de luchtkwaliteit in Zuid-Holland,
- 523 waar burgers actuele en betrouwbare informatie kunnen vinden;
- 524 • In de provincie wordt de komende periode nagedacht over de harmonisering van
- 525 milieuzones in de binnensteden. Daarbij voorkomen we dat de minst strenge eis
- 526 de norm wordt;
- 527 • De provincie beperkt de houtstook in dichtbevolkte gebieden;
- 528 • In samenwerking met het Rijk stelt de provincie strengere normen voor
- 529 luchtwassers in;
- 530 • In 2019-2020 wordt er een plan ontwikkeld voor de toekomst van de Rotterdamse
- 531 haven en de verduurzaming van de binnenvaart;
- 532 • De provincie scherpt de eisen aan voor vergunningverlening voor bedrijven
- 533 fossiele/petrochemische industrie en de zware (BRZO) industrie;
- 534 • Bij bedrijven die hun vergunningen overtreden, treedt de provincie hard op.
- 535 Overtredingen worden niet gedoogd De provincie zorgt voor strikte handhaving en
- 536 maakt overtredingen publiekelijk bekend op haar website;
- 537 • De provincie neemt het initiatief om samen met de andere bevoegde gezagen
- 538 (instanties) de illegale praktijken met chemisch afval (zoals het bijmengen in
- 539 scheepsbrandstof en mestvergisting) aan te pakken.
- 540 • Op de plassen in het noorden van Zuid-Holland is een betere afstemming van
- 541 rust, waterkwaliteit en recreatie geboden. Hierin past de inperking van de
- 542 gemotoriseerde vaart;
- 543 • De provincie zorgt voor voldoende gezonde zwemwaterlocaties in natuurwater.

544
545

546 **2.5. FIETSSNELWEGEN**

 547 GroenLinks wil dat de provincie fors gaat inzetten op alle vormen van fietsmobiliteit.
 548 Bestaande fietspaden moeten geschikt worden gemaakt voor snellere vormen van
 549 vervoer, zoals de elektrische fiets. Bestaande CO2-neutrale vormen van mobiliteit,
 550 die het midden houden tussen een fiets een motorvoertuig, geven we de ruimte.
 551 Kortgezegd vraagt dit dus om de aanleg van een netwerk voor zero-emission
 552 voertuigen met een maximumsnelheid van 45 kilometer per uur. Tot slot moet er
 553 aandacht zijn voor de verbindingen tussen de verschillende fietspaden.
 554

 555 De wensen van GroenLinks op dit punt willen we betalen met een eerlijker verdeling
 556 van het verkeersbudget:

- 557
- Fietspaden worden aangepast aan de toenemende snelheidsverschillen op de
 558 fietspaden;
 - Het netwerk van lange afstandsfietspaden, voor woon-werkverkeer en
 559 recreatief gebruik, wordt uitgebreid. De provincie werkt actief mee aan het
 560 aanleggen van een onderling verbonden netwerk voor nul-emissievoertuigen
 561 tot 45 km/u;
 - De provincie faciliteert oplaadpunten voor elektrische fietsen op strategische
 562 locaties;
 - De fietspaden worden zo aantrekkelijk mogelijk aangelegd (dus eerder langs
 563 spoorwegen dan autosnelwegen en zo mogelijk door het groen).
 564
 565
 566
 567
 568

 569 **2.6. OPENBAAR VERVOER**

 570 Goede en duurzame bereikbaarheid zorgt voor een omgeving, waar mensen graag
 571 wonen en bedrijven zich vestigen. Mobiliteit maakt dat mensen en organisaties
 572 kunnen doen waar ze goed in zijn, stimuleert de productiviteit en draagt in hoge mate
 573 bij aan woon- en leefplezier. GroenLinks wil vervoer regelen vanuit de reiziger, en niet
 574 vanuit de aanbieder. Elke inwoner van Zuid-Holland, of deze nu aan de randen of in
 575 de kernen woont, heeft recht op toegankelijk, frequent en betaalbaar OV. Dit kan
 576 bijvoorbeeld door de uitbreiding van het lightrailnetwerk naar de buitengebieden,
 577 aangevuld met een fijnmazig net zodat iedereen in Zuid-Holland aansluiting krijgt op
 578 de lightrail. Ook ziet GroenLinks kansen in het coöperatief delen van auto's op
 579 locaties die niet ontsloten zijn door het OV. Dit kan worden gecombineerd met park
 580 and ride-locaties op de stations aan de rand van de stad, waar hoogfrequent OV
 581 beschikbaar is. OV-diensten rijden de hele week regelmatig.
 582

 583 GroenLinks wil een robuust lightrail-netwerk ontwikkelen door het verbinden en
 584 versterken van bestaande netwerken als het Haagse tramnetwerk, Rotterdamse
 585 metronetwerk en de Merwede-Lingelijn. We willen dat er ruimte in komt voor
 586 uitbreiding van het netwerk, zodat bijvoorbeeld een nieuwe lijn naar nieuwbouwwijken
 587 niet ten koste gaat van openbaar vervoer in bestaande wijken.
 588
 589
 590

 591 **PROGRAMMAPUNTEN**

- 592
- Nieuwe OV-verbindingen zijn erop gericht de randen van de provincie te
 593 ontsluiten;
 - Het lightrailnetwerk wordt uitgebreid. We sluiten de bestaande lijnen tussen Den
 594 Haag en Rotterdam aan de oost- en westzijde op elkaar aan via de ZoRo-lijn en
 595 Westlandrail. Ook verbinden wij dit met de Merwede Lingelijn (Drechtlijn) en
 596 realiseren de al lang afgesproken verdubbeling tussen Utrecht-Leiden (al dan niet
 597 met lightrail of regulier spoor) en onderzoeken het aansluiten hiervan op het
 598 Haagse netwerk (blauwe tram);
 599

- 600 • Het verdubbelen van het spoor tussen Delft-Zuid en Rotterdam zodat er een
- 601 volledig viersporentraject ontstaat tussen Leiden – Dordrecht en er hoogfrequent
- 602 spoorvervoer ontstaat;
- 603 • Er komt een verhoging van de frequentie Utrecht-Rotterdam en Utrecht-Den Haag
- 604 in de avonduren en Rotterdam Alexander wordt opgenomen in het NS-nachtnet;
- 605 • Station Dordrecht en station Schiedam behouden de intercity-status zodat
- 606 reizigers van de Hoekse Lijn en Merwede Lingelijn makkelijk op het
- 607 hoofdspoornet kunnen overstappen;
- 608 • De provincie zorgt voor een goede toegankelijkheid van het openbaar vervoer
- 609 voor reizigers die slecht ter been zijn, een rolstoel of een rollator gebruiken, of op
- 610 een andere wijze lichamelijke beperkingen kennen. De perrons dienen hierop
- 611 aangepast te zijn;
- 612 • De provincie bevordert en investeert in fietsparkeervoorzieningen bij knooppunten
- 613 van openbaar vervoer en in het buitengebied ook in P&R (bijv. bij Heinenoord);
- 614 • In 2030 rijdt het provinciale openbaar vervoer geheel emissieloos op duurzame
- 615 energie (CO₂-neutraal);
- 616 • In de concessie houdt de provincie rekening met goede bereikbaarheid van de
- 617 onderwijs- en zorginstellingen in de provincie voor alle Zuid-Hollanders;
- 618 • Bij aanbestedingen voor openbaar vervoer worden fietsparkeerplekken bij de
- 619 haltes en de mogelijkheid tot het meenemen van de fiets in het pakket van eisen
- 620 opgenomen.

2.7. WEGVERVOER

624 Zuid-Holland heeft van alle Nederlandse provincies het meeste asfalt en de minste
 625 natuur per vierkante meter. Extra asfalt lost het verkeersprobleem niet op. Toch geeft
 626 de provincie elke keer asfalt prioriteit boven openbaar vervoer en fietsen, en legt
 627 Zuid-Holland elke periode nieuwe wegen aan. Die gaan ten koste van de gezondheid
 628 en het woongenot van de omwonenden, het landschap en de natuur. GroenLinks wil
 629 dat wegen alleen nog worden aangelegd als het nut hiervan is aangetoond en er echt
 630 geen ander alternatief is.

631
 632 Het beperken van de aanleg van wegen maakt geld vrij voor andere vormen van
 633 mobiliteit. Verbetering van het OV maar ook het stil en milieuvriendelijk maken van
 634 provinciale wegen. Ten slotte is er geld nodig voor verbetering van de
 635 laadinfrastructuur voor elektrische auto's.

PROGRAMMAPUNTEN

- 639 • De ontwikkeling van OV en fietsverbindingen krijgt prioriteit.
- 640 • Deze periode worden er geen nieuwe provinciale wegen aangelegd;
- 641 • De (Verlengde) Bentwoudlaan en de Duinpolderweg vinden geen doorgang;
- 642 • In 2023 zijn alle provinciale wegen verlicht met LED-verlichting;
- 643 • De netwerkanalyses voor auto- fiets en OV-mobiliteit worden geactualiseerd met
- 644 voor alle drie de modaliteiten hetzelfde richtjaar en kwaliteitsniveau. De modalshift
- 645 wordt in de analyse meegenomen;
- 646 • GroenLinks wil een eerlijkere verdeling van het verkeersbudget.

2.8. ROTTERDAM-THE HAGUE AIRPORT

649 GroenLinks is van mening dat Rotterdam-The Hague Airport niet verder mag groeien
 650 Geluidsoverlast, luchtvervuiling en CO₂-uitstoot moeten worden beperkt. Laagvliegen,
 651 route-afwijkingen en nachtvluchten moeten worden beperkt.

654 GroenLinks wil de milieu- en gezondheidsbelangen als uitgangspunt nemen bij
655 verdere besluitvorming over het vliegveld Rotterdam-The Hague Airport en Schiphol.
656 De belangen van omwonenden hebben te lang op de achtergrond gestaan en moeten
657 nu op de voorgrond staan. Mensen die hun woning alsnog willen isoleren, moeten
658 daarin financieel in tegemoet gekomen worden.
659

660

661 **PROGRAMMAPUNTEN**

- 662 • De provincie Zuid-Holland spreekt zich krachtig uit tegen verdere groei van
663 Schiphol waarvan de inwoners van Zuid-Holland veel overlast ondervinden;
- 664 • Inwoners van Zuid-Holland krijgen een stem in besluitvorming die betrekking heeft
665 op Schiphol;
- 666 • Rotterdam-The Hague Airport richt zich weer op haar doelstelling van zakelijke
667 luchthaven en bouwt vluchten van vakantie-carriers en naar
668 vakantiebestemmingen zo snel mogelijk af;
- 669 • GroenLinks ondersteunt burgerinitiatieven en acties tegen uitbreiding van het
670 vliegveld;
- 671 • Het aantal meetpunten van luchtverontreiniging en geluidsproductie wordt
672 uitgebreid;
- 673 • Het melden van overlast wordt vereenvoudigd en bij overtredingen (zoals te laag
674 vliegen) wordt standaard aangifte gedaan bij de Inspectie Leefomgeving en
675 Transport (ILT).

676 **3. OPEN EN SOCIAAL ZUID-HOLLAND**

677
678
679
680
681
682
683
684

Zuid-Holland is er voor alle inwoners. GroenLinks vindt het belangrijk dat Zuid-Hollanders invloed kunnen uitoefenen binnen de provincie. In het Zuid-Holland van GroenLinks krijgen bewoners de ruimte om eigen initiatieven te ontwikkelen. Democratie moet meer zijn dan één keer in de vier jaar naar de stembus. Bij plannen worden bewoners altijd betrokken. Er komt meer ruimte voor beleid van onderop.

685
686
687
688
689
690

In Zuid-Holland mag je zijn wie je bent. Ongeacht waar je vandaan komt, waar je in gelooft of van wie je houdt. We streven naar emancipatie en werken aan gelijke kansen voor iedereen. Verschillen in cultuur, achtergrond of geloof zijn voor GroenLinks nooit een probleem, maar een drijvende kracht voor zowel economische als creatieve en culturele ontwikkelingen. We delen democratie en rechtsstaat.

691
692
693
694
695
696
697
698

GroenLinks staat voor een Zuid-Holland waarin iedereen zichzelf kan zijn, ongeacht afkomst, seksuele oriëntatie of religie. De provincie maakt zich er hard voor om de positie van de LHBTQI+- gemeenschap te verbeteren. GroenLinks heeft eerder het initiatief genomen om van Zuid-Holland een Regenboogprovincie te maken. Dit willen we de komende jaren samen met gemeenten verder uitbouwen om de acceptatie van LHBTQI+ te vergroten.

699 **3.1. BETER BESTUUR**

700
701
702
703
704
705
706
707
708

GroenLinks is voor een democratisch en transparant bestuur. Dat vraagt van Gedeputeerde Staten een open houding naar de volksvertegenwoordigers: de Provinciale Staten. Het vraagt van de fracties in de Provinciale Staten een open houding naar de burgers. De overheid dient een voorbeeld te zijn. In dat kader zal de provincie een actief integriteitbeleid voeren voor bestuur en organisatie. Daarnaast toont de provincie open en transparant welke besluiten er met welk geld worden genomen. De provincie stelt deze informatie online beschikbaar. De provincie ondersteunt lokale media die zorgdragen voor berichtgeving naar burgers.

709
710
711
712
713
714

Om de (nieuwe) taken van de gemeenten uit te voeren, werken gemeenten in verschillende samenwerkingsverbanden samen. Deze samenwerkingsverbanden verschillen vaak per taak, wat de transparantie, de democratische controle en de democratische legitimiteit verzwakt. GroenLinks wil dat juist versterken.

715 **PROGRAMMAPUNTEN**

716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728

- De provincie toont open en transparant welke besluiten er met welk geld worden genomen;
- De provincie maakt inzichtelijk welke persoonsgegevens geregistreerd worden, voor welke doeleinden, en met wie de gegevens gedeeld worden;
- De status van Regenboogprovincie wordt verder uitgewerkt in samenwerking met belangenorganisaties van LHBTQI+'ers;
- De provincie neemt een coördinerende rol in diversiteitsdossiers en stemt die af met gemeenten;
- De registratie 'm/v' wordt van formulieren verwijderd waar dit wettelijk mogelijk is;
- De provincie draagt zorg voor goed werkgeverschap. Racisme, discriminatie en uitsluiting worden niet getolereerd;
- Bedrijven die discrimineren bij stages worden uitgesloten van provinciale opdrachten;

- 729
- 730
- 731
- 732
- 733
- 734
- Als toezichthouder op gemeenten en samenwerkingsverbanden zet de provincie zich in om de democratische werking en controle van de gemeenteraden en Provinciale Staten te versterken en het aantal samenwerkingsverbanden af te bouwen.

3.2. KUNST EN CULTUUR

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

Kunst en cultuur hebben een grote waarde voor onze maatschappij. Ze vormen de creatieve tegenhanger van economisme en verruwing van het maatschappelijk debat. In Zuid-Holland krijgt iedereen de gelegenheid zich te ontwikkelen. GroenLinks wil een veelzijdig aanbod van kunst en cultuur voor iedereen, ongeacht leeftijd, woonplaats of inkomen. De provincie ondersteunt een goede en fijnmazige infrastructuur van culturele voorzieningen, in het bijzonder gericht op bibliotheken en cultuureducatie. Cultureel erfgoed wordt voor de toekomst behouden. Een aantrekkelijk aanbod maakt de provincie aantrekkelijk voor bewoners én bezoekers.

PROGRAMMAPUNTEN

- 746
- 747
- 748
- 749
- 750
- 751
- 752
- 753
- 754
- 755
- 756
- 757
- De provincie organiseert en coördineert het beleid op het gebied van kunst en cultuur en stelt daarvoor budget beschikbaar;
 - De provincie zet zich in voor een goede spreiding van het culturele aanbod in de provincie;
 - De provincie zet zich in voor het versterken van het aanbod van cultuureducatie en -participatie in de provincie;
 - De provincie zet zich in om cultureel erfgoed en monumenten te behouden, te ontwikkelen en te herbestemmen;
 - Er komt extra budget voor regionale en lokale media.

3.3. PROVINCIE, GEMEENTEN EN BURGERS

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

De provincie maakt zich sterk voor een goede uitvoering van taken door de gemeente. Gemeenten hebben er in de afgelopen jaren veel extra taken bijgekregen. Deze taakverzwaring ging gepaard met stevige bezuinigingen en pakt op vele manieren slecht uit. Zo constateren gemeenten veelvuldig dat budgetten voor (jeugd)zorg niet toereikend zijn. Aan de provincie de taak om zich te bezinnen op de eigen rol. De provincie ondersteunt gemeenten waar nodig in het realiseren van goede jeugdzorg. Geen kind of volwassene in Zuid-Holland komt zonder passende zorg te zitten. Expertise over (jeugd)zorg wordt door de provincie weer opgebouwd. Vanaf 2020 zijn de individuele gemeenten verantwoordelijk voor het realiseren van beschermd wonen. De provincie houdt expertise op dit terrein in huis om regie te houden op deze decentralisatie. Voor kwetsbare mensen wordt altijd naar een passende oplossing gezocht.

PROGRAMMAPUNTEN

- 773
- 774
- 775
- 776
- 777
- 778
- 779
- 780
- 781
- Bewoners geven de ontwikkeling van plannen mede vorm;
 - Er komt meer budget beschikbaar om lokale initiatieven en ideeën van bewoners te realiseren;
 - De provincie ondersteunt actief maatschappelijke organisaties met een bovengemeentelijk karakter die een taak hebben in de zorg voor kwetsbare groepen uit onze samenleving;
 - GroenLinks wil dat de provincie de gemeenten waar nodig ondersteunt bij de gedecentraliseerde opdrachten;

- 782
- 783
- 784
- 785
- 786
- 787
- 788
- Gemeentes die samenwerken zorgen dat ze dit binnen een helder democratisch kader doen. Besluitvorming over het beleid betreffende OV in Zuid-Holland vindt plaats in de Provinciale Staten;
 - De provincie draagt er zorg voor dat bij integratie van gemeentelijk wmo-vervoer met regulier openbaar vervoer het kwaliteitsniveau geborgd is

3.4. WATERSCHAPPEN

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

Naast de Provincie spelen Waterschappen een belangrijke rol bij het verantwoord omgaan met water en natuur in Zuid-Holland. Echter, nog altijd is een deel van de zetels in de Waterschappen voorbehouden aan boeren en bedrijven, de zogenaamde geborgde zetels. GroenLinks zal zich in de komende periode inzetten om het aantal geborgde zetels terug te brengen tot het wettelijke minimum. Op langere termijn is GroenLinks voorstander van het in één hand brengen van het beleid op het gebied van waterbeheer.

PROGRAMMAPUNTEN

- 800
- 801
- 802
- 803
- 804
- 805
- Het aantal geborgde zetels bij waterschappen wordt teruggebracht tot het wettelijke minimum;
 - Samenwerking met waterschappen moet uiteindelijk leiden tot het concentreren van de beleidstaken bij de provincie.

3.5. ZUID-HOLLAND GEEFT HET GOEDE VOORBEELD

806

807

808

809

810

811

De provincie Zuid-Holland koopt jaarlijks voor ruim €300 miljoen aan werken, diensten en leveringen in om de provinciale doelstellingen te realiseren. Door aan te besteden volgens de MVI-criteria kan de provincie Zuid-Hollanders met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk helpen.

812

813

814

815

816

817

818

Door duurzaamheid een belangrijk aandeel te geven in de prijs-kwaliteitverhouding, is het waarschijnlijker dat groene leveranciers een tender kunnen winnen. Op deze manier stimuleert de provincie via haar aanbestedingsbeleid bijvoorbeeld de vergroening van het transport. Dit is nodig om ervoor te zorgen dat het openbaar vervoer en het provinciale wagenpark in 2030 CO₂-neutraal zijn. De provincie is voornemens in 2020 nieuwe doelen af te spreken met het Rijk voor duurzame inkoop.

819

820

821

822

823

GroenLinks wil dat het aandeel duurzame aanbestedingen jaarlijks wordt gemonitord, waarbij telkens wordt bekeken hoe het duurzaamheidsniveau verhoogd kan worden. Zo wordt de brede maatschappelijke impact van aanbestedingen duidelijk en voorkomen we een 'race naar beneden' tussen deelnemende partijen.

824

825

826

827

828

829

Daarom moeten de inkoopcriteria van de provincie worden geactualiseerd. In 2020 moeten er nieuwe criteria voor het aanbesteden op tafel liggen, die meer en dwingender aandacht besteden aan duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

PROGRAMMAPUNTEN

- 830
- 831
- 832
- 833
- 834
- Duurzaamheid en sociaal ondernemerschap worden bij aanbestedingen opgenomen in het bestek;
 - De provincie actualiseert de inkoopcriteria voor 2020 en stelt hierbij strengere targets in voor duurzaam en maatschappelijk verantwoord aanbesteden;

835
836

- Naast natuur en klimaat worden daarbij ook minimumeisen gesteld aan de arbeidsvoorwaarden van de ingekochte diensten (en goederen).